

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3199 Scol.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din arhidieceșă.

Fiind sosit timpul pentru publicarea de concurse la posturile de învățatori, cari nu sunt ocupate definitiv, prin aceasta se atrage atențiunea oficiilor protopresbiterale la cerculariul consistorial din 24 Iuliu, 1886, Nr. 4036, publicat în numărul 81 al diariului „Telegraful Român” din anul 1886, cu care s'au făcut cunoscute dispozițiunile comisiei administrative a tipografiei arhidieceșane, privitoare la tarifa pentru publicațiunile bisericesci-scolare.

În special se aduce de nou la cunoscința oficiilor protopresbiterale că:

1. Pentru publicarea concursului la postul de învățatoriu pentru o singură comună bisericescă este a se solvi o tacsă de 6 fl.

2. Dacă concursul cuprinde 2 comune bisericesci, atunci tacsă de 6 fl., se imparte în părți egale, având a solvi fie-care comună bisericescă 3 floreni, drept tacsă pentru publicarea concursului.

3. La concursurile cumulative pentru posturile de învățatoriu dela mai multe ca două comune bisericesci, pentru fie-care comună bisericescă este normată o tacsă de 2 fl. v. a.

4. Tacsă astfel normată este a se asterne de odată cu concursul, care altcum până la așternerea tacei nu se poate da spre publicare.

În legătură cu acestea se atrage atențiunea oficiilor protopresbiterale la stricta observare a dispozițiunilor din §-76 al Normativului scolariu, votat de sinodul nostru arhidieceșan în ședința ținută în Sibiu la 13/25 Aprile, 1882. sub Nro. 137 Sin., în cari se normează cele privitoare la escrierea de concurse pentru ocuparea posturilor de învățatori, îndatorându-se oficiile protopresbiterale la observarea aceluia, precum urmează:

a) Concursul se compune de cătră comitetul parochial și are a conține în mod cât mai precis condițiunile, ce se recer dela învățatori și emolumentele, ce i-se acoardă.

b) Concursul se va transpune oficiului protopresbiteral, care aflându-l în ordine, îl va subșterne consistoriului dimpreună cu actele referitoare la devenirea în vacanță a postului învățătoresc.

c) Comitetul parochial e obligat a escrie concurs în termen de 8 zile dela încheierea anului sco-

lastic, ear protopresbiterul are de a asterne acel concurs cu termen de alte 8 zile consistoriului.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidieceșan ca senat scolariu, ținută la 11 Iunie, 1887.

Miron Romanul m. p.,
arhiepiscop.

Sibiu, în 12 Iunie.

Șiua de mâne este o zi de veselie în viața noastră națională. Se bucură economul pe timpul secerișului, când constată, că ceriul i-a binecuvântat câmpurile lui, i-a răsplătit osteneala, și cu toate neajunsurile vremilor nestatornice și furtunoase, țarina lui a adus roade binefăcătoare, din cari gustând, uită necazurile vieții și dă mulțămii lui Ddieu. Asemenea economului muncitoriu se bucură și inima românilor dela noi, se bucură, vădend, că după învingerea greutăților de tot soiul, în pomposul edificiu de fete, ridicat în strada Morii, se țin mâne esamenele anuale cu elevele scoalei civile, se face încheierea primului an scolariu, se face secerișul intelectual, la care toți suntem părtași, căci toți ne bucurăm de înflorirea instrucțiunii publice la noi, toți saltăm de mândrie națională la acest seceriș mănos, din care asemenea cu noi trage foloase imense și statul, căruia trebuie să-i zacă la inimă bunăstarea scoalelor fără privire la naționalitatea cetățenilor.

Nesănătos curent domnesce astăzi în viața publică din statul nostru. Până și resortul ministrului de culte și instrucțiune publică nisuesce a privi cu neîncredere la o parte din cetățenii statului, și acești cetățeni cu neîncredere priviți, mașter tractați suntem în special noi românii, cari în proporțiune cu sărăcia noastră jertfim mai mult pentru scoale, și pentru luminarea poporului. Curentul nesănătos tocmai pentru această nobilă însușire a noastră ne amărește zilele cu tot felul de șicane. Și în această direcțiune mai mult necaz avem cu presa, care fără șfială lovesce în noi, de câte-ori crede, că e bine să fim loviți în numele patriotismului modern, care nu se satură a cere jertfe peste jertfe pe altariul patriei, nu se satură a restălmăci până și cugetele și inimile noastre, atribuindu-ne tendințe nepatriotice, când în scoală, când în biserică.

Și zi de zi cetim, că poporul român e bun, poporul e blând, poporul român e mulțămit cu soartea sa, numai inteligența eșită din șirul acestui popor e nepatriotică, ea accentuează nemulțămirea, mai mult, ea agitează în numele poporului, cerend scoli românesci pentru luminarea poporului. Și consecunța logică e: că dacă poporul, ținut în întunecime, e bun, ear căr-

turarii eșii din sinul lui sunt răi patrioți, atunci trebuie susținută starea actuală de întunecime, sau, dacă e să se lumineze poporul, atunci această lumină să fie strecorată prin sita cea deasă a patriotismului modern, care este identic cu maghiarizarea tuturor neamurilor din această patrie, căci numai atunci poate fi o turmă și un păstoriu în sensul curentului, care domnesce astăzi în statul nostru.

Și vedem, că din milioanele cheltuite pentru instrucțiunea publică dela noi, un cruceriu nu se dă pe seama scoalelor românesci. Din contră chiar domnul ministru de culte al nostru, care în risipirea banilor pentru scoale unguresci numai econom nu se poate numi, vine și spune alegătorilor sei, că ar trebui înființate încă o seamă de scoale unguresci prin locurile amenințate, dară nu sunt bani. Și vedem, că în multe comune românesci sêrace ca șoarecele din biserică, — fie-ne ertată aplicarea acestui proverb unguresc, — în multe comune românesci, cari au scoalele lor proprii, organele dela administrație au cerut instituirea de scoale de stat, au aruncat imposit nouă asupra poporului român în folosul scoalei de stat, de bună seamă cu nobila tendință de a da nou impuls de înflorire scoalei românesci, de a împintea pe bietul român îmbrăncit la nouă însuflețire pentru susținerea scoalei sale confesionale.

Între asemenea împregiurări nefavorabile, ori ce semn de progres trebuie să umple de bucurie inima noastră.

Și scoala română de fete din Sibiu e învederat semn de progres.

La 7 Novembre 1880 doamnele române din Sibiu au luat hotărîrea să se întrunească în o reuniune, cu scopul de a înființa aici în Sibiu o scoală superioară de fete, pentru crescerea fetițelor române, cari până atunci cresceau în institute streine de dă-tinele noastre, streine de limba noastră, streine firei românului, streine, cu totul streine în cursul dezvoltării noastre naționale.

A fost o zi binecuvântată această zi, a fost binecuvântat momentul, în care doamna Maria Cosma a pronunțat cuvintele: „Să nu ne spăriem de greutățile, cu cari este împreună realizarea unui scop atât de măreț, ci să facem un început cât de modest;” a fost binecuvântat momentul, în care doamna Ana Moga în numele româncelor întrunite cu însuflețire mulțămescă pentru luarea inițiativei; a fost binecuvântată ziua de 20 Octobrie, 1883, când la deschiderea scoalei române de fetițe, doamna Alecsandrina Mateiu, răpită de inspirațiune rostii cuvintele: „Am trecut cu preotul în frunte preste pragul odăilor acestora

FOIȚA.

Ce ne stînge de pe fața pământului?

Nistor și Lazur.

(Încheiere.)

Nistor: Obicei, obicei! Bine, dară de am ținé obiceiurile cele bune! Părinților nostri le era aminte, ca unul altuia să nu-și facă pagubă și su-părare, ca tineretul să dea cinste celor bătrâni. Când era Duminecă, ori sêrbătoare, ei își luau copii de mână și se duceau cu dênșii la biserică, și nu ședeau în crîșmă, nu se duceau la tîrg ori în cărăușie cu jidani, acelea erau bune obiceiuri. Acelea sê le ținem și noi, dară nu acestea, ce ne prăpădesc vădend cu ochii. Oamenii au scos acuma nesce obiceiuri, pentru ca să poată tot bea. Oaspeți i se întemplă bunăoară și preotului. Ei se pun și șed apoi vorbesc, ospetează, ce-a dat Ddieu, gustă ceva și rachiu ori vin și se duc treji cum au venit. La noi țărani, oaspeții ni-s un păcat mare.

Cu una cu două nu te cotorosesci de dênșii; ei vreu să bea și să bea, scii, fără capăt și măsură.

Lazur: Asta bine o ȳici; mi-aduc aminte, că pe când a fost cumetrie la curte, n'au pofit decât pe pre-

otul și doi cumetri, și au botezat așa, că noi mai că nici n'am prins de veste.

Nistor: Apoi n'ai vădut la preotul nostru? Când făcea el nunțile cu fetele cele mai mari, le făcea cu mulți oaspeți și îi ținea și nu-i lăsa câte două și trei zile, eară când făcea nunțile cu fetele cele mai mici, noi mai că nici nu sciam de dênsele, dacă nu s'ar fi spus vestirile în biserică. Și preotul nostru a vădut, că cu nunțile cele mari nu-i treabă, că ele îl sărăcesc pe om. Și de aceea îi pune și pe oameni la cale, când merg cu nunțile la dênșul, să se mai lase de ale lor.

Lazur: D'apoi la noi, dacă l'ar pune păcatele pe careva, să facă cum a făcut preotul cu fetele cele mici, de bună seamă, că l'ar ride tot satul.

Nistor: Toți nebunii l'ar ride negreșit, dară măcar unul s'ar găsi atât de cuminte, ca să nu ridă, ci să se bucere. Dară dacă ar fi, așa cum ȳici, că tot satul ar ride, apoi cine rogu-te ar mai avea cuvânt din satul nostru să ȳică, că vremile-s grele.

Lazur: Apoi de, oamenii nostri sunt așa: când beau, apoi beau, eară când se apucă de lucru, apoi lucră cât ȳece.

Nistor: Lasă să fie și așa, cum ȳici d-ta, adică, că atunci, când se apucă de lucru, lucră cât ȳece, măcar că eu asta, după cele ce le vîd nu o prea cred; dar apoi dacă lucră cât ȳece, unde le e agonisita lor? Dară e și alta: în ȳiua de astăzi și lu-

crătoriul nu întrebă pe atâta, unde e plată bună, pe cât întrebă, unde dau rachiu mult de beut. Este rachiu, este și lucrătoriu, nu-i rachiu, nu-i nici lucrători.

Lazur: Au nu scii d-ta, că omului i-se mai face a lucra, dacă bea un păhar, două de rachiu?

Nistor: Așa i-se pare dintru început, că e mai vênjos la lucru, dară după un ceas numai ce veți, că se moaie, că mânilor îi cad, că picioarele îl lasă. Me rog, dacă-i veți așa, apoi ce lucru este lucrul lui? Doară de a întinde mână earăși la păhar!

Lazur: Ei! să lăsăm aceea. Numai ȳi-aș mai spune, că mie adese ori mi s'a întemplat să aud: Ce? Cine ne poate oprî să nu ne zăbovim.

Nistor: Cine i-ar oprî să se zăbovească, dacă s'ar zăbovi cu minte? Dară la oamenii nostri minte? Și cum le e zăbava? Fără rachiu nu-i zăbavă, nu-i cuvânt dulce și cine nu s'a îmbetat bine, nu s'a zăbovit bine. Ce-i lucru mai mare, unde se zăbovesc cei mai în vîrstă, apoi e tot atâta, ca și când ai ȳice, că acolo este beția, încât și copii trebuie să se îmbete. Și mama ori tata se bucură încă, când băețelul se îmbată bine. Ba mama, când se duce la crîșmă, să-i mai treacă din vreme își mai ia și băețelul cu dênșă; să-l ducă însă, când cresce mai mărișor și la scoală așa, cum îl duce de mână la crîșmă, nici grijă n'are, și dacă o silesc, să-l ducă, atunci ȳice, că n'are cu ce-l îmbrăca. Așa, ce vîd

cu buna speranță în Dumneșeu și în spriginul conaționalilor noștri. Sosite odată aci, nu ne mai uităm nici în dreapta nici în stânga, nici la nemți, nici la francezi, ci lăsăm cu încredere și cu bună speranță educațiunea copiilor noastre în mâna unui corp profesoral românesc, și binecuvântat a fost momentul în care Esc. Sa Domnul arhiepiscop Miron Romanul, după classical discurs ocașional al doamnei Mateiu a binecuvântat școala română de fete, implorând asupra ei darul lui Dumneșeu.

Am trecut prin toate aceste faze din viața școlii române de fete, și am simțit bucuria, de care au fost cuprinsă la toate sărbătorile ei inteligența română din Sibiu.

În scurtul timp de 6 ani vedem școală română de fete ridicată la rangul de școală civilă, așezată în un edificiu pompos, provădută cu un internat model de creștere bună, și dată sub îngrijirea, unui comitet, pe care Asociațiunea transilvană l'a pus la cărma treburilor sale.

Toate acestea chiar și între împregiurări favorabile progresului nostru ar trebui să ne procure momente de mulțămire sufletească. Cu cât mai virtuos însă tocmai acum în urma multelor neajunsuri de tot soiul: calamități elementare: foc, gheață, vărșarea apelor, vânturi reci, desastre politice, și puține rațe de speranță pentru zile mai bune.

Dela începutul ei am urmărit cu simpatie școala română de fete din Sibiu, dela modestul local din strada Cisnădiei, unde și-a început activitatea sa, până la pomposul edificiu actual din strada Morii.

Cu Dumneșeu am început, și cu bună înțelegere, cu Dumneșeu să continuăm, căci bună a fost calea de până acuma.

Revista politică.

Cabinetul dlui Tisza privesce cu satisfacțiune la rezultatul alegerilor de până acum. Opozițiunea pe lângă toate eforturile a pierdut așa de mult, încât nici nu se aștepta la știrbituri așa de mari în taberile ei. Fostul deputat Mocsáry, care și mai ridică câte odată glasul pentru respectarea legilor și dreptul naționalităților a fost trântit, ca să nu mai fie în parlament nici un individ fără de preocupățiune, care să aibă curajul a spune conaționalilor sei adevărul. Foile opoziționale nu mai cruță nici persoană, nici dignitate, ci în articoli vehemenți își varsă venul contra dlui Tisza, contra cabinetului și contra tuturora, cari merg cu guvernul.

Trei milioane de români, poți dice, că nu sunt reprezentați în parlamentul țării. Ardelenii n'au nici măcar un deputat, care să le apere și promoveze interesele. Transilvania e reprezentată prin bărbați, cari poate nici n'au visat, că vor fi aleși, și cari n'au de loc, sau și de au, au slabe cunoștințe despre starea locuitorilor ei. — Pe croați i-a băgat guvernul în buzunari. Alegerile pentru dieta lor s'au terminat. Banul Khuen-Héderváry are 87 de spriginitori, adică cu 23 mai mulți ca în sesiunea trecută. Starcevicenii cei înfocați abia au reșit cu 9 deputați. Așa dară pe când pretinii guvernului din Pesta numără în dieta croată 87, toate fracțiunile opoziției abia dispun de 18 deputați.

În Boemia antipatia față de maghiari sporesce mereu. În zilele trecute tocmai acei cehi, cari trăiau în frățietate cu maghiarii, au făcut demon-

strațiuni contra lor. Cu privilegiul unui meeting im-pasant dat de junii cehi, vestitul Gregr acasă pe maghiari, că se împărtașesc din partea austriacilor chiar de acele bucături grase, la cari mai mult contribuie cehi. Conte Caunitz nu se mulțămii numai cu atâta, el dice, că Boemia are drepturi mai vechi decât Ungaria, cu toate acestea e nesocotită, în favorul Ungariei. E necesar ca în cadrul monar-chiei să se înființeze un stat boem, și de nu se va efectui aceasta, deputații cehi se vor pune afară de viața politică de stat și se vor basa pe slavism. Două mii de glasuri aprobară cu mult entusiasm vorbele lui Gregr și Caunitz, acceptând proiectul de conclud.

Încheerea unei convențiuni vamale între monar-chia noastră și Germania încă se pare a întâmpina greutăți neînvingibile. De pe acum se întreabă oamenii din Germania, dacă se re'ntează a se încheea convenți-une, sau nu. Intențiunile guvernului german nu sunt de loc favorabile încheerii unei convențiuni comerciale cu Austro-Ungaria. Însuși cancelariul, principele Bis-marck, ar fi declarat, că nu se poate trece cu ve-derea efectul unei politici vamale autonome.

Se ivesc tot mai multe semne, cari dovedesc, că curentul dușmănos dintre Petersburg și Berlin scade, și că pe încetul se restabilește ecuilibrul tradiționalelor referințe amicabile între Germania și Ru-sia. Schuwalow, pretinul germanilor și ambasadorul rusesc din Berlin, nu se va depărta dela curtea germană, după cum se vorbea mai înainte. În-tr'o convorbire, ce a avut-o cu Bismarck l'a surprins pe acesta arătându-i influința, ce o a exercitat la curtea din Petropole, pentru d'a rămâne în Germa-nia precum și lupta contra nisuițelor dușmănoase germanilor. A doua călătorie a contelui Schuwalow a avut de rezultat informațiunile, ce le-a dat țarului des-pre bunele relațiuni cu imperiul vecin și stăruința de a se manținé pacea; contele a și avut o mulțime de audiențe la țarul și a lucrat tot în defavorul con-trarilor germanismului.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Galăț, 8 Iunie, 1887. Onorate d-nule Redac-tor! Deși obosit de munca zilei și cuprins de îngri-gire pentru aflarea mijloacelor alinătoare pentru po-porul necăjit din această comună, consumată mai eri alaltăeri prin foc, totuși ca să contribuiesc cât de pu-țin la aprișarea literaturii pentru școlile noastre elementare mi iau îndreșneala a scrie un mic pros-pect asupra unui Abecedar românesc, apărut acum de curând în Brașov, despre care ați binevoit a lua notiță și în Nr. 57 al prețuitului diar „Telegraful roman”.

„Abecedar sau întâia carte de cetire pentru co-pii și copilele din anul întâiu de școală, întocmit de mai mulți pretini ai școlii. Brașov. Editura libră-riei N. Ciurcu 1887.” — Aceasta este titula unei noue cărți didactice, menită pentru instrucțiunea (învăță-mântul) din școlile noastre elementare. Îmi aduc aminte de timpul Bucoavnei și cugetându-me esprim: ce deosebire între atunci și acum. Atunci o singură carte, din care se putea adăpa generațiunea tineră într'un mod greoiu, acum o mulțime de cărți, care de care mai bună și cu întocmiri, cât se poate de mai ușoare pentru promovarea învățământului. Abe-

cedariul din cestiune, merită atențiunea educătorilor poporului român preste tot și în special a învățato-rilor școlilor noastre elementare. Începătorii elevi și eleve din școlile noastre românesce se vor bu-cura, cred eu, de Abecedariul întocmit de pretinii lor din Brașov. Abecedariul e dintre cele mai bune, și costă numai 20 cr. v. a. exemplarul. Pentru copii sêraci se va face excepțiune, cuget, și dela preț în-semnat, dacă spre exemplu învățatoriul unei școlii va arêta o consemnare exactă a elevilor mai miseri din școala sa și va prenura mai multe exemplare.

Eseminând mai de aproape acest Abecedar aflu, că este compus după sistemul scriptologic dovedit de pedagogii de aci ca cel mai practic. Întreagă cartea este împărțită în trei părți, și fiecare parte în patru până șese grupe de materie, însemnate cu numeri romani.

Partea întâiu sub I cuprinde eserciții pregătitoare la scris, începând cu „punctul” ca cu cel mai ușor, apoi tot felul de linii și figuri și finind cu combi-națiuni ale literelor scrise, aceste din urmă între li-nii (spațuri). Sub II urmează literile (sonurile mici scrise, tractându-se mai întâiu sonul i ca cel mai ușor, apoi n, u, m, o, a, r, v, c, (și ?) s, t, d, e, l, b h, (și !) j, g, p, f, z, ä-ë, î-â-ê, ț, ș, đ, z, urmând, se înțelege, fie-căreia din acestea litere combinațiunea sonurilor cunoscute în cuvinte tot numai de o si-la bă, ca: in, un, im, om, am, ar, var, ac, os, sat, ud, ed, mel, ban, ham, jar, jug, pat, foc, zid, zăr, măr sin, cât? fên, băț, coș, meș, zid. Toate sonurile cunoscute dela ușor la mai greu se reasumă pe urmă în ordi-nea lor alfabetică și pe o pagină apoi se fac cuno-scute și numerii dela 1—10 în linii și cifre. Sub III se reproduc încă odată literile (sonurile) mici scrise însă pararel cu cele tipărite și în urma lor se for-mează cuvinte de una și mai multe silabe ca: in, un im, om, ma-ma, ne ne, i-ni-mă, a-u-đi-re, etc. tot aci se fac cunoscute la locul lor vocalele derivate ó, é ä i și sonurile combinate ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, ari, eru, ori, uru, iau etc. Sub IV se ved șase bucăți de cetire compuse numai din cuvinte de una sau mai multe silabe și sub V urmează eară șase bucăți de cetire, compuse însă din diceri întregi și lângă fiecare se află alăturate câte o ilustrațiune bine executată; așa d. e. la bucata 2 se tractează cocoșelul și se cetesce:

Cocoșel, cocoșel
albișor și sprintenel,
cântă, cântă frumuseț,
să me scol de dimineață,
să me spal frumos pe față,
și la școală să me duc,
de învățat ca să m'apuc!

În partea a doua sub I se desvoaltă pararel cu literile mici și literile mari, scrise între linii caligra-fice și tipărite totdeodată. Întocmirea aceasta, că autorii tractează literile mici și mari între spații de linii, e foarte potrivită. Îmi aduc aminte, când eram eu învățator, câtă greutate aveam atunci, când tre-ceam dela scrierea literelor mici — pre cari ei le scrieau numai pe un spațiu de linii, la cele mari, pe cari trebuiau să le scrie pe două și trei spații de linii din împregiurarea, că în Abecedariul ce'l aveam dinaintea ochilor, nu erau literile îmbrăcate între spa-ții (linii), după cum se ved aci întretesute. Și aci urmează după cunoșcerea fie-cărei litere mari două rânduri de nume proprii, de cetăți, de sate, de luni etc. scrise, și trei până la cinci rânduri de diceri ti-părite, ca eserciții de scris și cetit. După-ce astfel în mod natural se fac cunoscute elevilor și literile mari pe lângă cele mici deja cunoscute în rând dela mai ușor la mai greu, la finea tractărilor urmează alfabetul întreg al literelor mici și mari scris și ti-părit și mai pe urmă cunoșcerea numerilor dela 11—20. Sub II, III, IV urmează bucăți de cetire, în cari se atrage atențiunea școlariului asupra ființelor și lucrurilor din jurul seu anume: se arată „ce sunt ființele și lucrurile?” „din ce sunt lucrurile?” „cum sunt ființele și lucrurile?” și „ce fac ființele și lu-crurile?” și la urma fie-cărei din aceste întrebări, după bucata de cetire urmează câte o poesiuară po-trivită cu sensul întrebării, bunăoară la întrebarea din urmă bucata 2 se cetesce:

Mama sapă, tata grapă,
Sorumea aduce apă.
Zidariul mereu zidesce,
Și lemariul tot cioplește.
Negustorul marfă vinde,
Ear pescariul pesce prinde etc. etc.

În fine în partea a treia sub I, II, III, IV, V, și VI se cuprind istorioare, cântări și rugăciuni, cari tractează despre școală, casa părintească, a-nimalele, grădina și câmpul, biserică și rugăciuni, materii, în cari se concentrează tot în-vățământul elementar de lipsă începătorilor din anul I-iu de școală. Piesele acestea de cetire sunt com-puneri originali (nu sunt reproduceri din alte Abe-cedare, și sunt însoțite de ilustrațiuni nimerite și co-

copii, că fac părinții, fac și ei. Dacă merg băieții în câmp să păzească vitele, ei ca să bea fură ce pot și duc la jidani pe rachiul. Dacă cresc mai mari și mână boii la plug, apoi la bêt rachiul stau în rând și beau ca plugarii păharul tot de bine. Apoi câtă sfadă, bătaie și batjocură nu se întâmplă din pricina beției și cine nu vede, că dacă tineretul nu se poartă cu cuviință față cu cei mai bătrâni, tot rachiul și beția e de vină?

Lazur: Vêd, că cum e pilda, așa e și purtarea tineretului, și cumcă părinții n'au a se plânge asu-pra copiilor, dacă le dau singuri pildă rea.

Nistor: Dară cum se mai poartă oamenii noștri, când is la drum! La drum omul trebuie să fie treaz, ca să se poată feri de o pagubă sau de o nenoro-cire ceva. Dară te doare inima, când veđi, că oame-nii noștri, întorcându-se dela tîrg, nu pot trece pe lângă crișmă, fără să intre în ea, când veđi, că bie-tele vituțe stau afară în furtună ori ploaie, sgărците toată ziua și până târđiu noaptea, rupte de foame și scrâjnind din dinți!

Lazur: Vai de vita aceea, care-ila nn gospodariu (gazdă) ca acesta! Ș'apoi câtă pagubă nu i-se mai în-tîmplă, până când șede în crișmă! Adese-ori se în-tîmplă, că pe dinaintea crișmei cai și căruțe și stă-pânul lor se duc acasă numai cu biciușca în mână.

Nistor: Amu înțeleg, că rachiul e pricina tu-turor relelor, ce se fac? El face pe om să-și prăpă-

dească mintea și capul. Deaceea pe semne au luat jidanii rachiul în mână. Ei cu dînsul îl nebu-nesc pe om, apoi cu vreme îi iau casa și pământul din mână, și-l lasă să meargă cu torbele în spate; îl scii pe strimbul nostru, ca să me cređi?

Lazur: Ia nu-i de mult, de când la noi și Ni-culai a-lui Plachic, beat, cum era, a făcut o învoială cu jidovul Herșcu și i-a dat și o scrisoare la mână, și când s'a tređit a fost prea târđiu; — el a băgat de seamă, că și-a sêrăcit femeea și copii; n'a mai vêđut bani și pământul a fost dus.

Nistor: Și veđi d-ta, nu-i numai unul, că dice: beau, că-i dintr'al meu și cui are să-i pese ceva că beau? Noi am mai vêđut, cum au sfârșit-o cei ce au mai đis așa. Dară era o vreme, că de țipenie n'ai fi vêđut jidan pe loc țărănesc, eacă! de leac n'ai fi vêđut. Și ce-i în điuva de astăđi în cele sate? Acum jidanii nu numai câte 30 până la 50 fâlcii la țărănesc, dară au apucat a fi și deputați și vornici sătesci. Ce va mai fi de-acum în 20 de ani.

Lazur: Dară me mir tare, de ce dă numai țê-ranul nostru așa de tare cu rachiul? Ce pricină sê fie.

Nistor: Ți-am spus nănașule, că mintea lui cea slabă și lipsa de învățatură îl face să fie așa de la-com la rachiul. Dară când se vor încuminți oamenii noștri cu toții, numai Dđeu sântul scie.

răspunzătoare capacității elevului. Abecedariul se
finesce cu mulțămăta cătu Ddeu:

Sciu să știu, sciu să cesc,
Ție, Doane, ți mulțarșc.
Mintea ți-mi-ai lumina
Și să înț mi-ai ajuta

Educătorii și învățătorii scoalelor noastre pro-
cure-și acest Abecedar pentru sine pentru elevii
lor și cerce, dacă n'amorbit aderul.*)

Nicolau Aron,
preot gr. or.

Pentru păgubii și foc și undări am mai

* (Transportul vânărilor prin po-
stă.) Ministrul de comunicații a dispus, ca vâ-
natul nesăngerat, dacă e numai o singură bucată,
se poate trimite și nepachetat. Cu bilet de încărcat
se pot trimite cel mult trei bucăți, dară să nu fie
legate și nici cu rambursă. Pașeri venerate se pot
trimite pe poștă numai în coșuri sau pachetate
în frunze de stejar.

* (Cutremur de pământ din Turke-
stan.) — Scirile privitoare la cutremurul de pământ
din Asia centrală, care a distrus orașul
Vernoe, constatată că zguduitorul a simțit mai multe
zile consecutive, și să s'a pricinuit asemenea mari
dezastru la Kaskentensk care se află situat la o de-
partare de două zile de Vernoe, la Rișdekt la Ter-

rupt pe o întindere de

alte de aceea parte, pe
pământ la crăpase sau dă-
ră din urmă.

foarte mare, mai cu
tele au suferit asemenea

au fost mari cufundări
e în același timp nesce
ză adevărate abisuri.

un copil.) — Foile din
Nicolae G. Stoian din co-
le 11 ani, culcându-se în
pe terasă în câmp, unde
s'a deșteptat, pe când un
era la Serpele fiind pe
l impresia cu nisce mun-
imposibil de a'l scoate,
tomacul copilului, care o
cutat vorbi. Muma sa însă
tăsun amestecat cu oțet
s'a mai simțit șearpele.
plină sănătate.

bului de trandafir.)
r — scrie „Gazeta Sătea-
ei peste iarnă, dacă în-
tura țergă se așează tot
de fol de trandafir până
pai bine borcanul cu un
bârtic de pergament. In
onservă și în timpul ier-
d, casa se umple cu un
ndafir.

ol.) În săpăturile, ce se
Brăne s'a găsit în pământ,
un tun de bronz de o
metru și jumătate și de
este gravat de numeroase
luat măsură de prefect
la Ploiești.

licațiunile Academiei Române
la librăria Socec & Comp.

entele cele mai vechi privitoare
ană 1199—1345, culese din
de note și variante de Nic.
și 701 pagini. Prețul 25 lei.
așoara I. Cuprinde documente
în țările române, între anii
rui rusec oșate de Langeron
ile rusec de la 1790—1812.
15 lei și 50 bani.

complete, după manuscrise,
conține a tuturor codicelor
biografia, biografia lui Miron
L. Șaieanu, portrete faximile
mul I. . . . vol. 8° de XII

Cartea pentru descălecatul
amului moldovenesc și Leato-
Vodă încoace. Prețul 12 lei.
ococnită de Dosoftieiu Metro-
publicată de pe manuscrisul
1673 de prof. I. Bianu. Cu
8° Prețul 10 lei.

âne. Memorii pe 1885—86:
pre Grigorie Alexandrescu. —

iba-India, Belgrad — 30 bani.
ite din viața Metropolitului
10 lei.

Române. „Dicționarul limbei
or.“ — tratată după dorința și
rol I. sub auspiciile Academiei
An. Monul I. A. — Am ur-

se compune din circa 10
oale. Fiecare tom se va publica
nui tom este 12 lei. Se pri-

mesec abonamente pentru fiecare tom, însă fascioare separate
nu se vând. Abonaților li se vor expeda fascioarele îndată
după tipărire. Abonamentele se fac la „stabilamentul grafic
Socec & Teclu. București, strada Berzi Nr. 96.

— „Candela,“ apare în Cernăuți, Nr. 6 e de următorul
cuprins în limba română: Omiliile sf. Ioan Crisostom la
epistola evraistic. — Morala Testamentului vechi în
periodul cătraistic. — Cuvântarea pentru Dumineca a V după
Rusale — Cronică.

— „Școala și familia,“ apare în Brașov, Nr. 5 are
următorul sumariu: Intuițiunea în învățământ — Scăderile
în învățământul religiunii în școala noastră populară (II.)
Câteva observări cu privire la igiena școlară. Rëndunelele,
poesie. Bibliografie — Diverse.

Reuniunea pentru pedagogia științifică.

Germania, Iunie 1887.

(Încehere.)

Pedagogia fiind o știință aplicată, v'a trebui să
recurgă totdeauna la științele ei auxiliare; etica și
psichologia. Cea dintâiu arată, ce e permis să
se învețe, cea de a doua, cum trebuie acest permis
învețat atât în un timp anumit, cât și în o succesi-
une de timp. Fără de a porni din acest principiu,
nu se poate aduce o ordine în învățământ și să lasă
câmp liber arbitriului fie căruia, abstragând dela
aceea, că învățământul nu poate să aducă fructele
dorite, lucrând contra dezvoltării spiritului elevului.

Nici nu e minune, că învățământul de astăzi
mai pretutindenea nu aduce rezultate proporționale,
cu toate, de ce se pune întreabă Ziller despre educa-

De ce se s'a întrebat Ziller despre educa-
teii stări și rezultatul, la care a ajuns pe baza ideii
lor lui Herbart a fost, că lipsesc o ordine în suc-
cesiunea materialului de învățământ în școli; a doua,
că aceste materii se predau fără de a lua în consi-
derare spiritul elevului, care pretind unitate, mai
bine dîs, fără a lua în considerare materii de învățământ,
așa încât între diferitele materii unite de învățământ
nu se stabilesc nici o legătură și fie-care obiect
de învățământ își urmează calea, fără de a ține cont
de ceea-ce s'a tractat în alt obiect de învățământ,
care poate i-ar fi de un mare folos, stabilindu-se
astfel și un fel de concentrațiune foarte priincioasă
spiritului; a treia, că nu se ia în considerare la
predare cele două concepții psihologice de aper-
cepțiune, și abstracțiune, din cari trebuie să
constee învățământul.

De aci cele trei idei reformatorice în metodică
Herbart-Ziller:

- idea gradelor de dezvoltare culturale-istorice;
- idea concentrațiunii învățământului;
- idea treptelor (gradelor) formali.

Primele două idei privesc organizarea planului
de învățământ, întru cât una determină succesiunea
materialului de învățământ după gradul de aper-
cepțiune a spiritului elevului, cealaltă arată, cum au
să se aducă în combinațiune materiile de învățământ
de pe acel grad.

Idea a treia se raportă la modul, cum materiile
de învățământ au să se predea, sau învețe cu băieții,
ca să nu se calce legile psihologice și ca să devină
o proprietate a elevului pentru toată viața.

Încă din aceste puțin atinse, cetitorul se va
putea convinge de însemnătatea acestei lucrări.

În sensul acesta lucră reuniunea pentru peda-
gogia științifică, conform lăsmântului lui Ziller.

Am dîs, că reuniunea aceasta se deosebesce de
alte reuniuni de felul acesta, vosc să me și es-
plic în privința aceasta. Președintele reuniunii edă
în fie-care an o așa numită carte anuală (Jahr-
buch) a reuniunii, carea cuprinde tractate de cu-
prins pedagogic, sau filosofic cu referință la peda-
gogie, lucrute de membrii reuniunii. Această carte
ese de sub tipar pe la Paștile fie-cărei an și să es-
pedează gratuit tuturor membrilor.

Lucrările aceste servesc ca basă la desbaterile
adunării generale a reuniunii, ce se ține la Rusalile
fie-cărui an și durează trei zile. Până la timpul
acesta, poate să studieze fie-care lucrările aceste și
la adunare îi este dată posibilitatea de a-și face ob-
servările sale astfel, încât, erorile, ce s'ar strecura
se delătură. Desbaterile acestor, cari eară și se pu-
blică în estenso și se espedează membrilor, servesc
ca o întregire și rectificare a întregii lucrări.

În fie-care an se ține adunarea generală în alt
oraș, așa, încât se perondează bună oara ca adună-
rile „asociațiunii transilvane pentru literatura și cul-
tura popoului român.“

Pe lângă reuniunea principală, mai există în
diferite părți ale țării subreuniuni cu scopul de a
se desvolta și lăfi ideile pedagogiei științifice.

Lucrările acestei reuniuni de nouă-spre-șapte ani
sunt cuprinse în cărțile edate și reprezintă o des-
voltare continuă.

Pentru anul de față reuniunea și-a ținut adunarea sa în Lipsca la 30, 31 Maiu și 1 Iunie. Preste 400 de bărbați însemnați se adunară pentru a-și da tributul la desvoltarea operei pedagogice începute.

Te punea în uimire, vădând cu câtă osteneală și cu câtă abnegațiune se luptă oamenii pentru a face, ca în educația elevilor să se înceapă o altă viață.

Anul acesta a fost interesant prin mai multe lucrări însemnate și desbaterile au fost atât de vii, încât au durat de pe la 7 oare și până la 3 oare d. a.

Mai cu seamă din punctul nostru de vedere, este necesar a se ști, că în anul acesta s'a tractat pe baza unei lucrări cestiunea de a se introduce în școală artele plastice, să înțelege, în legătură cu dessemnul; asemenea a fost la ordinea zilei unele ob-

servări psihologice făcute de un părinte la un băiat, din anul prim până în al șaptelea, asemenea unele preparări din viața lui Isus, ca continuare în planul de învățământ.

S'a desbătut mult și asupra introducerii în școală populară a unor bisme de cuprins istoric ca un fel de propedeutică pentru istoria națională, precum și asupra legăturii gramaticii și lecturii limbei latine, și cestiunea alegerii materialului de învățământ din științele naturale.

Modul, cum se desbat lucrările științifice în o astfel de adunare, este de atâta importanță, încât fie-care din cei prezenți se depărtează, ducând cu sine o îmbogățire a capitalului spiritual și o speranță vie, că pe această basă pusă educațiunea, va putea să aducă cele mai mari binefaceri societății omenești.

Fie ca și la începutul făcut de dnul I. Popescu să fie un augur un în desvoarea educațiunii poporului român.

Posta redcțiunii.

Dlui V. A. T. Recercei Dvoastre nu Ve putem satisface. Red.

Burs de Vica și Pesta.

Din 23 Iunie. 1887.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de /.		
Renta de aur ung. de	101.70	103.80
Renta ung. de hârtie	87.80	87.80
Galbin	5.95	5.93
Napoleon		
100 marcs		

Nr. 466

[1608] 1-3

EDICT.

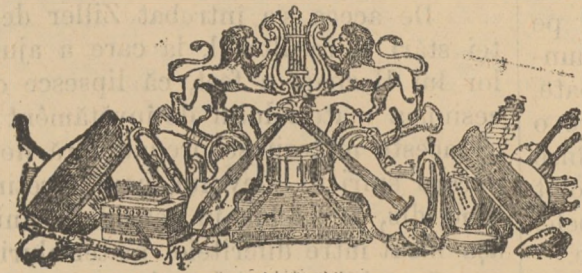
Nicolau Pădure din Vulcan, de religiunea gr. or., carele mai bine de 12 ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa socie Maria I. Pivoda din Reșnov, fără a se ști locul ubicațiunii lui, — se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare

să se prezenteze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorțial încaminat de soția sa se va pertracta și decide și în absența lui.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Zernesti, în 17 Aprile, 1887.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de instrumente cordale, pentru batere și suflare, numai de calitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tiner ori bătrân, îndată poate cânta. Prețul 2 fl.

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează inte, bine și eftin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloge mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimt gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni.

[1582] 10-20

Medicament

pentru

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalațiune de gas (cu ajutoriul injeștiunii rectale).

Necredutul, ideatul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efeptui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale prezente din și afară din țeară:

„Adescori chiar după trei întrebuințări a ecshalațiunii de gas cu ajutoriul injeștiunii rectale pere: tusea, frigurile, scuiparea, (flegma) și mirosul greu de sudoare. Greutatea corpului se sporesce pe septemână cu 1/2—1 klgram. Pațientul se vindecă și și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o 1/2 de oară dela întrebuințarea ecshalațiunii de gas, i-se dă un îndem pentru respirațiune. La întrebuințarea mai departe a curei nu se mai repețesc atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pațienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mântuit toți de tot prin mijlocirea injeștiunii de gas.

Precum în cele mai mari spitaluri din lume, astfel și în spitalul imperial reg. comun din Viena află aparatul ecshalațiunii de gas cea mai mare întrebuințare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalațiunii de gas (injeștiunii-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuințării pentru medici; și pentru întrebuințarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,

se poate primi pentru 8 fl. și 30 cr. pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică.

[1588] 14-50